

Sygn. akt II AKa 65/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA - Paweł Rysiński

Sędziowie SA - Marek Czecharowski

SO (del.) - Ewa Jethon (spr.)

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Grajber

przy udziale Prokuratora Leszka Woźniaka

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2015 r.

sprawy S. D., oskarżonego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 29 października 2014 r.

sygn. akt XVIII K 159/13

- 1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok ;*
- 2. zasądza od oskarżonego koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa należne za postępowanie odwoławcze, w tym kwotę 900 (dziewięciuset) złotych, z tytułu opłaty.*

UZASADNIENIE

S. D. oskarżony został o to, że:

w okresie od 06 do 08 września 2011 r. w W. przy ul. (...) w (...) Oddziale Banku (...) S.A., działając w krótkich odstępach czasu oraz w zamiarze, aby K. W. i K. M. doprowadzili w/w instytucję finansową do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 270 000,00 zł., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz poprzez przedłożenie sfalszowanych w formie podrobienia dokumentów w postaci zaświadczeń o zatrudnieniu oraz innych dokumentujących kondycję finansową, ułatwił jego popełnienie w ten sposób, że przyjął, a następnie złożył w (...) Oddziale Banku (...) S.A. przy ul. (...) w W. w/w sfalszowane dokumenty związane z ubieganiem się przez K. W. i K. M. o przyznanie pożyczek gotówkowych w kwocie 150 000,00 zł. i 120 000,00 zł., udzielił w/w środka przewozu oraz rady co do sposobu postępowania w banku, czym wprowadził w błąd pracowników banku co do kondycji finansowej pożyczkobiorców i zamiaru uregulowania zobowiązania, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pracowników banku, którzy negatywnie zweryfikowali autentyczność dokumentów dołączonych do wniosków o udzielenie pożyczki,

to jest o czyn z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 297§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 29 października 2014 r. o sygn. akt XVIII K 159/13

I. S. D. uznał za winnego tego, że w okresie od 06 do 08 września 2011 r. w W., w (...) Oddziale Banku (...) S.A. znajdującym się przy ul. (...), działając w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i w zamiarze, aby K. W. i K. M. dokonali czynów zabronionych w postaci doprowadzenia ww. instytucji finansowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 270 000,00 zł, ułatwił ich popełnienie w ten sposób, że po uprzednim skontaktowaniu się z D. tego oddziału przedłożył w nim sfałszowane, w formie podrobienia, dokumenty związane z ubieganiem się przez K. W. i K. M. o przyznanie pożyczek gotówkowych w kwocie 150 000,00 zł. i 120 000,00 zł., udzielał rad co do dokumentów wymaganych przez bank i sposobu postępowania w celu otrzymania tych pożyczek oraz środka przewozu, czym usiłował wprowadzić w błąd pracowników banku co do kondycji finansowej pożyczkobiorców i zamiaru uregulowania przez nich zobowiązań, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pracowników banku, tj. czynu kwalifikowanego z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 297§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. i w zw. z art. 12 k.k. i na podstawie tych przepisów skazał go, a na podstawie art. 19§1 k.k. w zw. z art. 22§1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz na podstawie art. 33§1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny po 30 złotych każda;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec S. D. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat;

III. na podstawie art. 63§1 k.k. na poczet orzeczonej grzywny zaliczył S. D. okres zatrzymania od 8 do 9 września 2011 roku i uznał, że oskarżony ten uiścił już karę grzywny w wysokości 4 stawek dziennych grzywny po 30 złotych każda;

IV. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł wobec S. D. środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych opisanych pod pozycjami 3-19 wykazu dowodów rzeczowych nr (...) i zarządził ich pozostawienie w aktach sprawy na k. 25, 36, 59-60;

V. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił jako zbędne dla postępowania karnego:

- M. J. dowody rzeczowe opisane w punkcie 1 i 2 wykazu dowodów rzeczowych nr (...) znajdujące się w aktach sprawy na k.20,

- S. D. dowód rzeczowy opisany w punkcie 21 wykazu dowodów rzeczowych nr (...),

- J. S. dowody rzeczowe opisane w punktach 25-57 wykazu dowodów rzeczowych nr (...)znajdujące się w aktach sprawy na k.442 i 443,

- Bankowi (...) S.A. (...)Oddział w W. dowody rzeczowe opisane w punktach 58 i 59 wykazu dowodów rzeczowych nr (...) znajdujące się w aktach sprawy na k.459;

VI. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 1, art. 2 ust. 1 pkt. 4 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych Dz.U.1983.49.223, zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 900 złotych tytułem opłaty i obciążył go pozostałymi kosztami sądowymi w sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła obrońca oskarżonego zaskarżając wyrok w całości.

Na podstawie art.438 pkt.2 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na jego treść, a mianowicie art. 2§2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, zaniechaniu dążenia do ustalenia prawdziwych okoliczności faktycznych poprzez brak wnikliwej i

krytycznej analizy zgromadzonych dowodów, wydania rozstrzygnięcia z pominięciem okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, nieuzasadnionej odmowie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego; art. 5 § 2 k.p.k., polegające na rozstrzygnięciu niedających się wyjaśnić wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, które to uchybienia doprowadziły do błędnego ustalenia, że oskarżony popełnił przestępstwo pomocnictwa.

Na podstawie art. 427§1 k.p.k. oraz art. 437§1 i 2 k.p.k. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

W wyniku kontroli instancyjnej nie stwierdzono uchybień, które przybrałyby kształt bezwzględnych przesłanek odwoławczych. Analiza tej kontroli ogranicza się zatem do oceny postawionego zarzutu, który w istocie mieści w sobie zarzut obrazy przepisów postępowania: art. 2§2 k.p.k., 4 k.p.k., 5§2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., z której skarżący wywodzi błędną ocenę dowodów prowadzącą w konsekwencji do błędu w ustaleniach faktycznych.

Podniesiony zarzut obrazy przepisów prawa procesowego zmierza do podważenia przypisania oskarżonemu czynu, kwestionując przyjętą postać winy, wywodząc, że działanie jego cechowała nieumyślność w postaci lekkomyślności. Przypisany czyn w formie sprawczej pomocnictwa, co oczywiste, może zostać popełniony z winy umyślnej, zarówno w zamiarze bezpośrednim, jak i ewentualnym. Sąd Okręgowy przyjął, że działał on w zamiarze ewentualnym.

Wskazane w zarzucie apelacyjnym przepisy, których naruszenie Sądowi meriti przypisuje skarżący, to przede wszystkim statuujące generalne zasady procesowe – art. 2§2 k.p.k. i 4 k.p.k.. Tymczasem przebieg rozprawy, jak i treść pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia wskazują, że Sąd ten nie uchybiając zasadzie prawdy materialnej i obiektywizmu, przeprowadził postępowanie dowodowe, którego ustalenia odpowiadają treści przeprowadzonych dowodów. Ocena tych dowodów dokonana została zgodnie z normą art. 7 k.p.k.. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że zarzut ten jest tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. W wyniku przeprowadzonego postępowania odwoławczego, Sąd Apelacyjny nie stwierdził, by Sąd I instancji naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów, a w wywodach - błędów natury faktycznej czy logicznej.

Zarzut apelacyjny, jak i zasadnicza część jego argumentacji sprowadza się do postulatu, aby wersja przedstawiona przez oskarżonego w zakresie wiedzy i motywacji stanowiła podstawę ustaleń faktycznych.

Tymczasem Sąd meriti dokonując oceny materiału dowodowego, w toku jej szczegółowej i bardzo obszernej analizy wskazał powody, dla których wersji tej, we wskazanym zakresie, odmówił waloru wiarygodności. Analizie poddał ten dowód we wzajemnym powiązaniu z innymi dowodami.

Nie należy zatem, jak tego domaga się skarżący, przeceniać przyznania się oskarżonego i traktować tej wersji, jako „szczerą relację”, bowiem, obok potencjalnych pożyczkobiorców, w dniu 8 września 2011 r. K. M. i K. W., to oskarżony został zatrzymany, zaś wcześniej, w dniu 6 września 2011 r. to on zawiózł do banku wszystkie, niezbędne do uzyskania pożyczki, dokumenty. Jego wyjaśnienie wpłynęło zatem na ukształtowanie jego odpowiedzialności, jako pomocnika, nie zaś współsprawcy. Dla realizacji tej formy sprawczej udziału w popełnionym przestępstwie nie jest wymagana szczegółowa wiedza o sfalszowaniu dokumentów, ale świadomość ich nieautentyczności. Tę, Sąd meriti ustalił w kontekście całego materiału dowodowego. Ocena ta nie uchybia ani wskazaniom wiedzy, ani doświadczenia życiowego, ani zasadom logiki, w odróżnieniu od prezentowanej w skardze apelacyjnej oceny traktującej ten materiał wybiórczo i instrumentalnie. Analizę każdego z działań oskarżonego analizuje ona osobno, pozbawiając swój wywód waloru kompleksowości. Tymczasem dopiero kompleksowa ocena wszystkich zachowań podejmowanych przez oskarżonego w okresie 3 dni, jak też zaistnienie okoliczności, które poprzedziły ten okres, implikują obraz strony podmiotowej – winy i zamiaru. Okoliczności te zostały szczegółowo przeanalizowane przez Sąd orzekający w toku obszernej analizy poszczególnych dowodów, a w szczególności podczas analizy wyjaśnień oskarżonego prowadzącej do zawartej w niej

konstatacji, że suma powziętych przez niego wątpliwości wskazywała na pewność, co do fałszywości przedłożonych przez niego dokumentów (strona 20 uzasadnienia). Wymagające przytoczenia wątpliwości oskarżonego wynikały przede wszystkim z wyglądu wnioskodawców nie dającego się nijak pogodzić z okolicznościami wynikającymi z zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach (w charakterze informatyka i kierownika budowy o zarobkach 13.500zł. i 10.800 zł.). Te zresztą same w sobie wydawały się sfałszowane. Natomiast z rozmowy z P. M. oskarżony domyślił się, że sfałszowane były także złożone faktury. Pożyczka zaś załatwiana była bez formalnego pośrednictwa biura B. M..

Wątpliwości te osadzone w kontekście obiektywnych faktów budują obraz zamiaru oskarżonego. Faktem jest bowiem, że oskarżony uczestniczył w zdarzeniu od początku rozmów B. M. i małżonków S., po czym nawiązywał kontakt z B. Z. - Dyrektorem Oddziału pokrzywdzonego Banku, w sprawie realizacji pożyczki. Uczestniczył w rozmowach pomiędzy głównymi sprawcami czynu udzielając rad, co do wymaganych dokumentów i sposobu postępowania w celu uzyskania pożyczek.

Z jego wyjaśnień wynika nadto, że po otrzymaniu pożyczki miał odebrać od pożyczkobiorców pieniądze z tytułu prowizji oraz na poczet pierwszych rat, w łącznej kwocie 45.000 zł i zawieźć do biura B. M.. Z tego 3.000 zł miał dać P. M.. Po powrocie do biura G. S. miał te pieniądze odebrać. Sam również miał otrzymać kwotę uzgodnioną z B. M. (k.97-98 akt sprawy). Ta kwestia pozostaje całkowicie poza obszarem rozważań autorki apelacji, która zamiar oskarżonego określa „wołą bezinteresownej pomocy” (strona 3 apelacji), co pozostaje w sprzeczności z prawidłowymi, w tej mierze, ustaleniami Sądu, jak też przytoczonymi wyjaśnieniami samego oskarżonego.

Za prawidłową Sąd odwoławczy uznał także ocenę innych dowodów, w tym, zawartą w pisemnych motywach wyroku na stronach 13-18, ocenę zeznań świadka B. M.. Argumentacja skargi apelacyjnej podejmująca polemikę z prawidłowymi, w tym zakresie, ustaleniami Sądu Okręgowego nie może być skuteczna, bo nie wykazuje w dokonanych ocenach Sądu błędów o charakterze faktycznym, czy logicznym. Wskazuje natomiast na te same, co Sąd okoliczności, lecz wyciąga z nich odmienne, niczym nie poparte wnioski.

Nie do zaakceptowania jest także twierdzenie skarżącej, że podejmowane przez oskarżonego działania, w realizacji przypisanego pomocnictwa, nie miały dla jego bytu istotnego znaczenia. Przeczy temu ilość i charakter czynności wykonanych przez oskarżonego w realizacji czynu w tej formie zjawiskowej. Wskazać należy, że do jego bytu to wystarczyłoby przecież podjęcie choćby jednej czynności ułatwiającej jego dokonanie, jak wskazuje to przepis art.18§3 k.k.. Nadto czynność ta nie musi mieć charakteru kauzalnego do czynu bezpośredniego sprawcy, w tym znaczeniu, że nie ma być dlań warunkiem sine qua non.

Nie można również przypisać zaskarżonemu orzeczeniu naruszenia, określonej treścią art.5§2 k.p.k., zasady in dubio pro reo. Zarzut naruszenia tego przepisu postawić można tylko wtedy, gdy Sąd orzekający poweźmie wątpliwości, a mimo tego rozstrzygnie je na niekorzyść oskarżonego, nie zaś wtedy, gdy wątpliwości te ma strona. Naruszenie to nie następuje, gdy Sąd w wyniku pełnej i poprawnie dokonanej swobodnej oceny dowodów uznał, że brak jest wątpliwości, albo, że nie mają one znaczenia dla odpowiedzialności prawnej oskarżonego. Z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku nie wynika, aby Sąd ten powziął tego rodzaju wątpliwości, ani nie wynika, aby takie wątpliwości powinien powziąć.

Tak skonstruowana skarga apelacyjna nie mogła być zatem uznana za zasadną, skoro podniesione w niej zarzuty oraz przytoczone na ich poparcie argumenty odwołują się jedynie do części materiału dowodowego traktowanego wybiórczo i instrumentalnie, pomijając wszystkie inne przeanalizowane i ocenione przez Sąd I instancji okoliczności, w sposób zaakceptowany przez Sąd Apelacyjny.

Za prawidłową uznać należy ocenę prawną przypisanego oskarżonemu czynu z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zb. z art. 297§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. i w zw. z art. 12 k.k..

Na aprobatę zasługuje również wymiar orzeczonej kary oraz argumentacja tego rozstrzygnięcia zawarta na stronach 34-35 uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. Jej treść wskazuje, że realizuje ona dyrektywy sądowego wymiaru kary określone przepisem art.53 k.k. oraz czyni zadość jej celom zarówno w zakresie indywidualnego oddziaływania, jak

i kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. W sposób odpowiedni uwzględnia ona okoliczności łagodzące i obciążające. Nie może być nadto uznana za karę rażąco surową, jeśli się zważy, że jej wymiar bliski jest dolnemu progowi ustawowego zagrożenia, a orzeczono ją z warunkowym zawieszeniem wykonania. Jediną karą o charakterze represji bezpośredniej jest grzywna, której wymiar, w znaczeniu ilości i wartości stawek dziennych, dostosowano do okoliczności określonych treścią art. 33§1 i 3 k.k.

Orzekając w oparciu o treść art.627 k.p.k. w zw. z art.1 i 2 ust.1 pkt. 4 i art. 3 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłaty.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.